

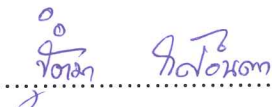
การวิเคราะห์ใช้คุณค่าของลำไยส่งออกจังหวัดจันทบุรีไปสาธารณรัฐประชาชนจีน:
กรณีศึกษา จังหวัดจันทบุรี

ยุวันดา ไกรรอด

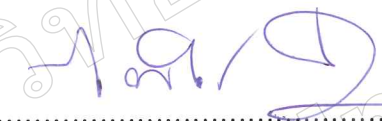
งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการขนส่งและโลจิสติกส์
คณะโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยบูรพา
กรกฎาคม 2556
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

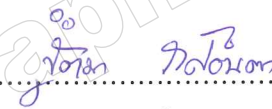
อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ ยูวันดา ไกรรอด ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการขนส่งและโลจิสติกส์ของ
มหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

.....ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.จิตติมา วงศ์อินตา)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ เร้าชนชลกุล)

.....กรรมการ
(ดร.จิตติมา วงศ์อินตา)

คณะโลจิสติกส์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการขนส่งและโลจิสติกส์ ของ
มหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะโลจิสติกส์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มานะ เชาวรัตน์)
วันที่ 11 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2556

ประกาศคุณูปการ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความอนุเคราะห์และความกรุณาจากท่านอาจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษา คือ ดร.จิตติมา วงศ์อินตา ที่กรุณาเสียสละเวลาในการให้คำปรึกษา แนะนำแนวทาง ที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพโรจน์ เร้าธนชกุล ที่ได้ให้เกียรติเป็นกรรมการร่วมการสอบงานนิพนธ์ใน ครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณคณาจารย์ผู้สอนทุกท่านที่ถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ ทางการศึกษา ขอบคุณรุ่นพี่และเพื่อนคณะโลจิสติกส์ทุกท่านที่คอยช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลและ ให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ ขอขอบคุณผู้ที่เกี่ยวข้องที่ให้การสัมภาษณ์ในการให้ข้อมูลเบื้องต้นใน การวิจัยเป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่คณะโลจิสติกส์ทุกท่านที่ให้ความ ช่วยเหลือและประสานงานด้วยดีเสมอมา

ผู้วิจัยหวังว่างานนิพนธ์นี้ จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงผู้ที่สนใจทั่วไป และหากเกิดข้อผิดพลาดประการใดจากเอกสารฉบับนี้ ผู้วิจัยก็ขออภัยไว้ ณ โอกาสนี้

ยุวันดา ไกรรอด

54920355: สาขาวิชา: การจัดการการขนส่งและโลจิสติกส์; วท.ม. (การจัดการขนส่งและโลจิสติกส์)

คำสำคัญ: โซ่คุณค่า/ ลำไย/ จันทบุรี/ สาธารณรัฐประชาชนจีน

ยวันดา ไกรรอด: วิเคราะห์โซ่คุณค่าการส่งออกลำไยไปสาธารณรัฐประชาชนจีน:

กรณีศึกษา จังหวัดจันทบุรี (ANALYSIS OF EXPORT VALUE CHAIN OF LONGAN TO

PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA: A CASE STUDY OF CHANTHABURI) อาจารย์ผู้ควบคุม

งานนิพนธ์: จิตติมา วงศ์อินตา, Ph.D., 57 หน้า. ปี พ.ศ. 2556.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์โซ่คุณค่าการส่งออกลำไยจังหวัดจันทบุรี ไปสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยศึกษาโซ่คุณค่าวิเคราะห์การเสียโอกาส และวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและแนวทางการปรับปรุงแก้ไข

ผลจากการศึกษาพบว่าต้นทุนหลักของโซ่คุณค่าลำไยคือ ต้นทุนการเข้าสวน ที่เกษตรกรบางรายไม่มีพื้นที่ในปลูกต้นลำไย รองลงมาคือต้นทุนด้านภาษีการขายลำไย โดยผู้ประกอบการส่งออกมีส่วนได้กำไรมากที่สุด รองลงมาคือเกษตรกร โซ่คุณค่าการส่งออกลำไยบทบาทที่สำคัญมากที่สุดคือผู้ประกอบการส่งออก ที่มีอำนาจการต่อรองสูง ทำให้เกษตรกรมีการเสียโอกาสในด้านราคาค่าการกำหนดมาตรฐาน และทำให้ขาดรายได้เข้าประเทศ ด้านการวิเคราะห์ปัญหาที่พบกับเกษตรกรคือ ปัญหาด้านราคาที่ไม่มีการควบคุม ด้านสภาพภูมิอากาศที่ผันแปร และด้านแหล่งน้ำที่ไม่เพียงพอต่อการผลิต ด้านผู้ประกอบการส่งออกจะพบปัญหาเรื่องผลผลิตออกไม่ตรงตามกำหนดและยังขาดคุณภาพ และปัญหาเรื่องการสื่อสารกับเกษตรกร ในหน่วยงานและภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการร่วมมือในการพัฒนาการส่งออกลำไย และสร้างความมั่นคงให้กับเกษตรกร เพื่อให้ผลผลิตมีคุณภาพและเป็นที่ต้องการทางด้านการตลาดแบบยั่งยืนต่อไป

54920355: MAJOR: TRANSPORT AND LOGISTIC MANAGEMENT;

M.Sc. (TRANSPORT AND LOGISTIC MANAGEMENT)

KEYWORDS: VALUE CHAIN/ LONGAN/ CHANTHABURI/ PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA

YUWANDA KRAIROD: ANALYSIS OF EXPORT VALUE CHAIN OF LONGAN TO PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA: A CASE STUDY OF CHANTHABURI. ADVISOR: THITIMA WONGINTA, Ph.D., 57 P. 2013.

The purpose of this research is to study and analyze value chain of longan of Chanthaburi province exported to People's Republic of China. The analysis is performed on value chain, agricultural opportunity loss, and cause of problem and improvement method.

According to the finding of the study result, the major costs of value chain of longan were rental costs that some agriculturalists had none of areas for longan cultivation. The minor costs were output tax costs of longan selling. The exporting entrepreneurs had maximum profitability ratio and the second ones were agriculturalists. In the value chain of longan export, exporting entrepreneurs with high bargaining power played the most important roles, causing the opportunity loss in price and standard stipulation to the agriculturalists, and short of foreign income to the country. The agricultural problems found from the analysis were uncontrollable price, climate variation, water source shortage for production. The exporting entrepreneurs would face with output delay, lack of quality, and communication problems with agriculturalists. Government agencies involved should collaborate to develop longan export and continually create the security to agriculturists for quality output and sustainable marketing demand.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
สมมุติฐาน.....	3
ขอบเขตการศึกษา.....	3
ข้อจำกัดของการศึกษา.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	5
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	9
วิธีการศึกษา.....	9
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	9
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	10
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	10
4 ผลการศึกษา.....	12
การวิเคราะห์ไข่คุณค่าลำไยส่งออกนอกฤดูกาลจังหวัดจันทบุรี.....	12
การศึกษาแผนภาพไข่คุณค่าลำไยในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี.....	23
การวิเคราะห์ต้นทุนและผลต่างระหว่างรายได้กับต้นทุนที่เกิดขึ้น.....	28
สถานการณ์ไข่คุณค่าของลำไยจันทบุรี.....	40

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์การเสียโอกาสของชาวสวนลำไยในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี	41
การวิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนวทางแก้ไขเพื่อยกระดับการส่งออกลำไย.....	43
แนวทางในการสร้างคุณค่าในโซ่คุณค่าลำไย.....	46
5 สรุปผล และข้อเสนอแนะ	47
สรุปผลการศึกษา	47
ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาหรือการวิจัยในครั้งต่อไป.....	50
บรรณานุกรม.....	51
ภาคผนวก ตัวอย่างแบบสอบถาม	53
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	57

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4-1 ภาพรวมเนื้อที่ขึ้นต้น เนื้อที่ให้ผล และผลผลิต ลำไยในประเทศไทย ปี 2546 - 2555....	13
4-2 สถิติพื้นที่เพาะปลูก และปริมาณผลผลิตรวมในปี พ.ศ. 2553-2555.....	13
4-3 เนื้อที่ให้ผลผลิตและผลผลิตลูกลำไยต่อกิโลกรัม ในปี พ.ศ. 2553-2555.....	16
4-4 สถิติการปลูกลำไย พื้นที่ในการเพาะปลูก พื้นที่ในการให้ผลผลิต และผลผลิตรวม จังหวัดจันทบุรีในปี พ.ศ. 2539-2555.....	17
4-5 สถิติการส่งออกลำไยรวมทั้งประเทศไทยในปีพ.ศ. 2553-2555.....	19
4-6 ต้นทุนและผลตอบแทนผลผลิตของชาวสวนลำไยในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี	29
4-7 ความแตกต่างของผู้ประกอบการเป็นคนจีนและคนไทย	35
4-8 ต้นทุนและผลตอบแทนของผู้ประกอบการส่งออกลำไยในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี	36
4-9 การเปรียบเทียบราคารับซื้อและราคาขายยังต่างประเทศ	42
5-1 การเปรียบเทียบราคารับซื้อและราคาขายยังต่างประเทศ 2	48

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2-1 แนวคิดแบบจำลองโซ่คุณค่า.....	5
4-1 พื้นที่เพาะปลูกลำไยในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2555.....	15
4-2 การราดสารโพแทสเซียมคลอไรด์.....	21
4-3 การแท่งซ่อของลำไย เมื่อราดสารโพแทสเซียมคลอไรด์.....	21
4-4 ระยะเวลาการเจริญเติบโตของลูกลำไยหลังจากการราดสารโพแทสเซียม.....	22
4-5 การศึกษาภาพโซ่คุณค่าลำไยส่งออกนอกฤดูกาลในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี.....	24
4-6 ระยะเวลาการรวมของกระบวนการส่งออกลำไย.....	26
4-7 การกระจายผลลำไยส่งออกออกในรูปแบบที่ 1.....	27
4-8 การกระจายผลลำไยส่งออกออกในรูปแบบที่ 2.....	28
4-9 การกระจายผลลำไยส่งออกออกในรูปแบบที่ 3.....	28
4-10 สัดส่วนต้นทุนของเกษตรกรปลูกลำไยในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี.....	30
4-11 การทำงานของผู้ประกอบการรับซื้อลำไยที่มีผู้ประกอบการเป็นคนสาธารณรัฐ ประชาชนจีน.....	32
4-12 การทำงานของผู้ประกอบการรับซื้อลำไยที่มีผู้ประกอบการเป็นคนไทย.....	34
4-13 สัดส่วนต้นทุนของผู้ประกอบการส่งออกลำไยในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี.....	36
4-14 กระบวนการด้านการเก็บเกี่ยว.....	38
4-15 กระบวนการทำงานของผู้รับซื้อลำไย ในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี 1.....	39
4-16 กระบวนการทำงานของผู้รับซื้อลำไย ในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี 2.....	40